

Cirkulärnr: 2006:3
Dariernr: 2006/0016
Nyckelord: Livsmedelslagstiftning
Handläggare: Linda Fidjeland
Avdelning: Avd för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektion/Enhet: Sektionen för planering och hållbar utveckling
Datum: 2006-01-03
Mottagare: Kommundirektörer
Miljöskydd/Natur
Grundskola
Gymnasieskola
Fritidshem
Barnomsorg/Förskola
Äldreomsorg
Handikappomsorg
Sjukvård
Landstingskanslier
Sjukhus
Rubrik: Ny livsmedelslagstiftning från årsskiftet

CIRKULÄR 2006:3

Avd för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektionen för planering och hållbar
utveckling
Linda Fidjeland

Kommundirektörer
Miljöskydd/Natur
Grundskola
Gymnasieskola
Fritidshem
Barnomsorg/Förskola
Äldreomsorg
Handikappomsorg
Sjukvård
Landstingskanslier
Sjukhus

Ny livsmedelslagstiftning från årsskiftet

Den 1 januari 2006 trädde ett antal EG-förordningar på livsmedelsområdet i kraft. En ny svensk livsmedelslag, som ska komplettera EG-förordningarna, beräknas träda i kraft först vid halvårsskiftet 2006. EG-förordningen berör även djurskyddstillsynen. Kommunerna föreslås vidare få ansvar för fodertillsyn.

Kommuner och landsting berörs

Från och med 1 januari 2006 gäller samma regler för livsmedelsbranschen i samtliga EUs medlemsländer. I och med att EG-förordningarna träder i kraft sker en rad förändringar som berör både de kommunala tillsynsmyndigheterna och de verksamheter som hanterar livsmedel i kommuner och landsting. Reglerna är uppdelade i hygienregler, som gäller för livsmedelsföretagare såsom storhushåll, och i kontrollregler som gäller för kontrollmyndigheter.

I egenskap av verksamhetsutövare, berörs kommuner och landsting dels av de nya hygienbestämmelserna, och dels av att livsmedelslagstiftningen utökas till att omfatta nya verksamheter. De nya hygienreglerna utgår från konsumenternas rätt till säkra livsmedel och innebär ett större ansvar för livsmedelsföretagarna. Den nya lagstiftningen är mer målstyrd än detaljreglerande. Det är i första hand livsmedelsföretagarens rutiner och egenkontroll som ska granskas och bedömas.

För tillsynsmyndigheterna i kommunerna sker de största förändringarna inom livsmedelstillsynen, men man berörs också av nya bestämmelser om djurskydd och foder. Regeringen har föreslagit (Ds 2005:31) att kommunerna ska ansvara

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

för tillsyn på foder hos primärproducenter. Detta skulle i så fall bli en ny uppgift för kommunerna. Sveriges Kommuner och Landsting har avstyrkt förslaget. Beslut i denna fråga kommer troligen att fattas under våren.

Livsmedelsverksamhet i kommuner och landsting

Från 1 januari i år ska alla godkända livsmedelsanläggningar omprövas enligt de nya reglerna när kontrollmyndigheten genomför sin första kontroll. Livsmedelslagstiftningen utökas till att omfatta nya verksamheter som ska godkännas eller registreras. För kommuner och landsting gäller det exempelvis mindre daghem, dagmammor, hemtjänst och gruppboenden. Livsmedelsverket tar för närvarande fram ett webbaserat hjälpmedel för ansökan om registrering och godkännande för livsmedelsföretag.

Gemensamt för alla livsmedelsföretagare är att de ansvarar för de livsmedel som de tillverkar, transporterar, lagrar eller säljer. Det finns särskilda regler om säkerhet och märkning. Det ställs skärpta krav på spårbarhet. Ett livsmedel som kan vara en fara för konsumenter ska gå lätt och fort att hitta. Det måste finnas ett system för egenkontroll som visar att företagaren har kontroll på områden som kompetens och hygien.

Varje bransch har möjlighet att utarbeta riktlinjer för hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Branschriktlinjerna kan utarbetas av branschorganisationer och ska ge råd om till exempel lämplig utbildning för olika personalkategorier eller vilka faror som ska beaktas i en faroanalys. Riktlinjerna ska bedömas av Livsmedelsverket. Sveriges Kommuner och Landsting har för närvarande inte planer på att utarbeta sådana branschriktlinjer.

Den kommunala tillsynen

Förordningen (EG) nr 882/2004 reglerar offentlig kontroll för att säkerställa efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd. Krav ställs på att myndigheternas kontroll ska vara riskbaserad och regelbunden, effektiv och ändamålsenlig och bedrivs utan intressekonflikter. Det ska finnas tillräckligt med kompetent personal. Begreppet kontroll, enligt EG-förordningarna, har en snävare innebörd än tillsynsbegreppet enligt nu gällande svensk lagstiftning.

För livsmedelstillsynen tillkommer en rad nya tillsynsobjekt; såsom primärproducenter, mindre daghem, hemtjänst, Bed&Breakfast, företag som enbart har import, mm. Livsmedelsverket säger sig inte kunna bedöma hur många företag som kommer att omfattas av den nya lagstiftningen. Det bör påpekas att det är företagarnas skyldighet att anmäla sig till de kommunala myndigheterna, och inte myndighetens uppgift att ta reda på tillsynsobjekten.

Livsmedelsverket tar för närvarande fram vägledningar för tillsynsmyndigheterna och ett webbaserat hjälpmedel för ansökan om registrering och godkännande för livsmedelsföretag. Arbetet förväntas vara slutfört till årsskiftet.

Kommunerna behöver skriva om delegationsordningar med hänvisningar till de EG-förordningar som har trätt i kraft samt när den nya livsmedelslagen träder i kraft (beräknat 1 juli 2006). Vidare behöver nya mallar för beslut tas fram. Sveriges Kommuner och Landsting arbetar för närvarande med att ta fram sådana underlag. Dessa kommer att presenteras på vår hemsida och skickas ut i cirkulär.

Vidare behöver underlag för kommunernas verksamhetsplanering och för taxesättning utarbetas. Vi planerar att ta fram ett sådant underlag i samarbete med Livsmedelsverket och Djurskyddsmyndigheten under 2006.

Staten bör tillsätta resurser för utbildning

Sveriges Kommuner och Landsting har påtalat för regeringen att särskilda resurser behöver tillsättas vid införande av så omfattande ändringar i lagstiftningen som nu sker. Framför allt gäller det behovet av en bred utbildningsinsats, riktad till tillsynsmyndigheter, livsmedelsföretag och åklagarväsendet. Den utbildning som Livsmedelsverket ordnat för tillsynsmyndigheterna, med en orientering i den nya lagstiftningen, har varit bra men otillräcklig. Här behövs ytterligare insatser.

I betänkandet om avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll (SOU 2005:52), görs bedömningen att ett förstärkt och utökat ansvar för livsmedelstillsynen sammantaget kommer att medföra en ökning av den totala kontrollvolymen hos kommunerna och därmed behovet av fler inspektörer. Förbunden stöder det förslag som fördes fram i betänkandet om att en inventering bör göras när det gäller utbildningsbehovet av inspektörer, både vad gäller livsmedel och djurskydd, för att kvantifiera behovet av ytterligare utbildningsplatser. En genomgång av utbildningarnas innehåll bör även göras för att bättre anpassa dessa till kommunernas efterfrågan och behov.

Ett nytt avgiftssystem

I betänkande "Avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll" (SOU 2005:52) lämnas förslag på ett nytt avgiftssystem vars princip är full kostnadstäckning för kontrollmyndigheterna. Utgångspunkten är att varje tillsynsmyndighet bör besluta om avgiftens storlek och att avgiften ska ge full kostnadstäckning. I förslag till ny förordning om avgift används begreppet kontroll. Förbunden anser att tillsynen, där - förutom kontroll - rådgivning och stöd ingår, i sin helhet ska kunna avgiftsfinansieras.

Förslaget till ett nytt avgiftssystem kommer att behandlas under våren 2006 och förväntas träda i kraft den 1 januari 2007. Det nuvarande avgiftssystemet, där avgifterna fastställts av Livsmedelsverket, förväntas gälla under hela 2006.

EG förordningar och föreskrifter

De regler om hygien som riktar sig till företagare inom livsmedelsbranschen är:
- Förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för

livsmedelslagstiftning mm

- Förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien
- Förordning (EG) nr 853/2004 om särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung

LIVSFS 2005:20, Statens livsmedelsverks föreskrifter om livsmedelshygien mm

De kontrollregler som riktar sig till kontrollmyndigheten är:

- Förordning (EG) nr 882/2004 om foder- och livsmedelskontroll
- Förordning (EG) nr 854/2004 om särskilda kontrollregler för livsmedel av animaliskt ursprung

För mer information

Mer information finns på Livsmedelsverkets hemsida, www.slv.se. Där hittar du bl.a. information om de gemensamma EG-förordningarna, Sveriges nationella lagar, förordningar och föreskrifter och vägledningar för kontrollmyndigheter. Det finns en särskild hemsida för inspektörer på www.livsteck.net.

Information om djurskyddsbestämmelser hittar du på www.djurskyddsmyndigheten.se.

Du kan även hitta en del information på förbundens hemsida, www.skl.se, under <http://kikaren.skl.se/artikel.asp?A=19092&C=905>

Frågor med anledning av cirkuläret kan besvaras av:

Linda Fidjeland, linda.fidjeland@skl.se, 08 – 452 7898 för tillsynsfrågor
Staffan Wikell, staffan.wikell@skl.se, 08 – 452 7551 för juridiska frågor

Sveriges Kommuner och Landsting
Avd för tillväxt och samhällsbyggnad

Ulf Johansson

Ann-Sofie Eriksson